

Gandy d. 7/avg befarung,

Skolem 28/juli 1967.

Frk. Wencke Slomann/

Kjære Wencke Slomann/.

Vi begynte opprensningen av krateret i gravhaugen på Gran i går og har fortsatt i dag. Til nå er der gjort følgende funn:- -

- 1). Endel keramikk-bruddstykker (?), og adskillige små beinpartikler.
- 2). Et smykke, (spenne ?) med en gullplate ca. 3 cm. lang og ca. 1 cm. bred. Tingen er videre utstyrt med 3 krummede gullbånd, hver ca. $\frac{1}{2}$ cm. brede, og et bronsebånd (?), ~~og et bronse--~~ ca. 0,7 cm. bredt. Langs båndets sider løper en rad med små perler, tre og tre sammen, i alt 36 slike små perler.

Nå skal vi vokte oss vel fra å kommentere dette funnet, men overlate dette til sakkyndigheten.

Vi kommer til å arbeide videre førstk. mandag og tirsdag, men så blir det opphold i noen dager, hvis vi da ikke anser oss ferdige med opprenskningen.

Det skulle være hyggelig, om Vibe-Müller kunne komme heropp f.e. tirsdag.

Hermed en hjertelig hilsen,

Kristoffer Skolem.

Kristoffer Skolem.

Passebekk.

Skolem 3/august 1967.

Hr. arkeolog Karl Vibe-Müller.

Kjære Vibe-Müller/.

Vi kommer til å arbeide på Gran mandag 7/august, hvis det da ikke blir regnvær. Det ville være hyggelig om du kunne komme hitover da. Buss fra Skollenborg kommer hit ved 13-tiden. Men denne gang må du ta riksveibussen og ikke Passebekkruta.

Med vennlig hilsen

Kristoffer Skolem.

Kristoffer Skolem,

Passebekk.

INNBERETNING

Av: Karl Vibe-Müller

Dato: 7/8-1967

Art: Gravhaug, kjernerøys
m/fotkjede.

Foranledning: Opprydning av
krater i antatt grav.
Sterkt ødelagt.

Korrespondanse:

Brev fra herr Skolem
28/7, 3/8, 15/8, 4/9-1967.

Brev fra Karl Vibe-Müller
til Blix 31/8-1967.

Lokalitet: Gran gård,
g.nr. 87, br.nr. 1.

Sogn: Efteløt.
Sandsvør pgd.

By: Kongsberg,

tidl.: Sandsvør herred.

Eier:(år 1967) Jacob Gran,
p.o. Hvittingfoss.

Oldsaker: Fibula av bronse
m/gullbelegg.

C nr.: 32011

Datering: Tidlig romertid.

Foto nr.:

Plansje nr.:

Gran gård ligger på østsiden av hovedveien Kongsberg - Hvittingfoss i Komnes. Den ligger på en terrasse med utsikt over dalen og elven. Ca. 100 m ^{N/V} nord for gårdens hovedhus og på samme terrasse ligger en gravhaug eller restene av en haug. Den måler 16 m i diam. Haugen har gjennom lengre tid vært brukt som avfalls plass, og man har også tatt jord og stein fra den. I sentrum var det således vesentlig søppelfyll.

Kristoffer Skolem anmodet Oldsaksamlingen om tillatelse til å fjerne avfallet og sette haugen opp igjen i den skikkelse den kan ha hatt. Dette ble innvilget av Oldsaksamlingen som anførte at det skulle skje med bistand av undertegnede.

Herr Skolem satte arbeidet igang med to lokale hjelpere og fulgte de anvisninger som ble gitt. Etter en tid fant en av medarbeiderne (fru Jønbekk) en fibula av bronse, belagt med gullplater. Det var en fibula av romertidstype, datering omkring 200 - 300 - årene. Fibulaen ble funnet i den vestre del av haugen og ca. 1.20 m under toppen, og mellom to stein. Den lå ikke in situ. Ved fortsatt rydding og undersøkelse kom intet mer for dagen. Undertegnede øket gravingsmannskapet til 3 studenter, og det ble foretatt total opprensning i sentrum. I nordlig og i sydlig retning ble det gravet to sjakter, 2 m brede og helt ut til der hvor haugen går over i flatt lende. Steinansamlingen i sentrum er 7.70 m i diam., og 4.50 m fra dennes ytre punkt støter man i sjaktene på en fotkjede. Hele haugen er altså avgrenset av en fotkjede, og de stein som bygger denne, er gjennomsnittlig 40 x 44 cm. og 60 x 70 cm., og høyden er gjennomgående 30 cm. Både i den nordre og søndre del kommer det frem denne kraftige fotkjede-stein. Vi har også rundt haugen forøvrig lokalisert steinringen uten å grave den frem. Dette arbeid var meningen å foreta når haugen skal restaureres.

Haugen synes etter det som er kommet frem å bestå av en kraftig fotkjede, 16 m i diam., og innenfor denne en kjerne-røys, 7.70 m i diam. Mellom kjernerøysen og fotkjeden har vi så en steinfri bane, 4 - 4.50 m bred.

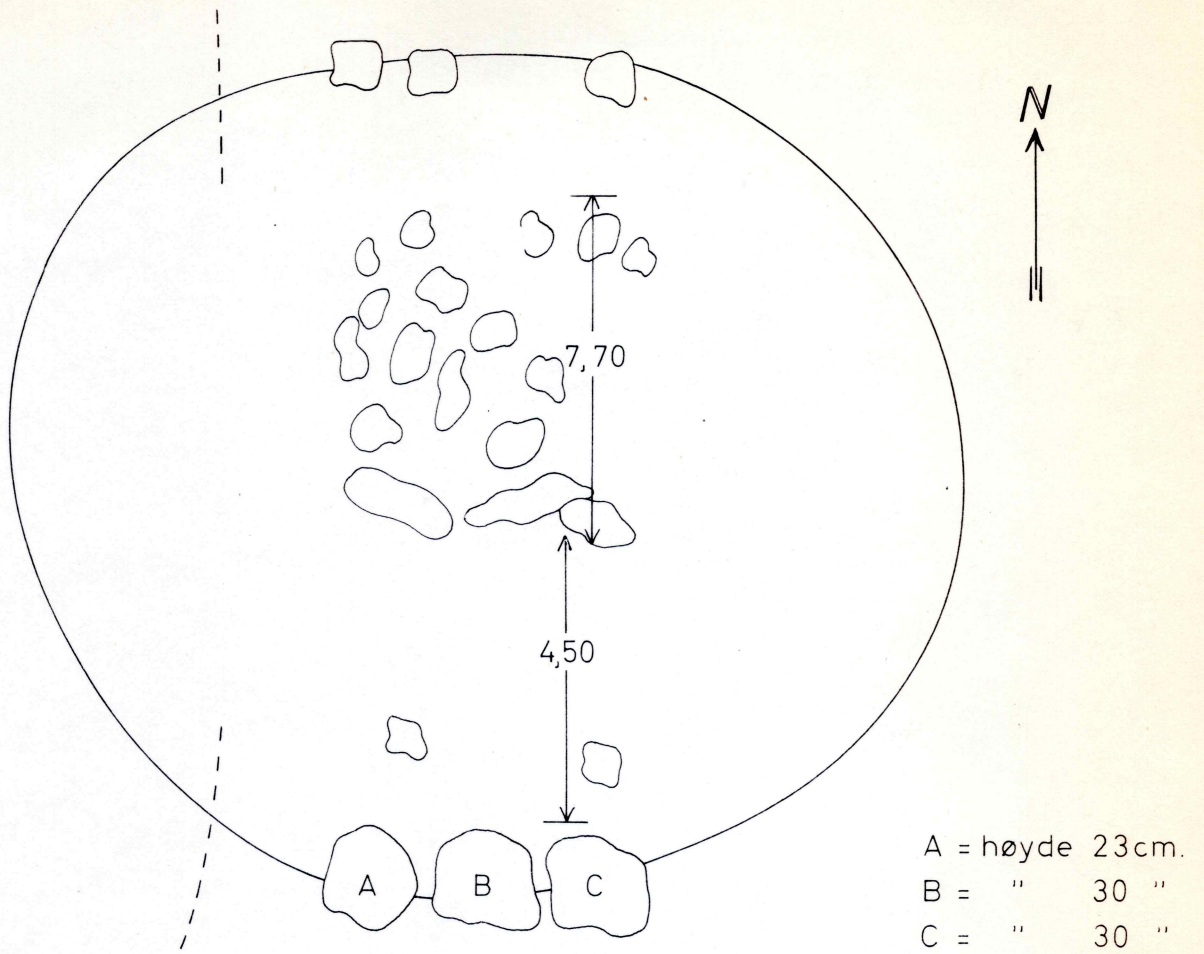
En skulle ha ventet mer gravgods i en såvidt stor haug. Når det ikke finnes mer, kan selvfølgelig flere forhold komme i betraktning. En vesentlig årsak til at man ikke fant mer er nok at området i sentrum var sterkt omrotet og stein tatt bort.

Under dette arbeidet er nok hele gravmedleggelsen ødelagt og fibulaen blitt slengt tilside. De andre gjenstander i graven kan ha vært av mer forgjengelig materiale.

En kan ikke si om det kan ha vært skjelett-grav eller urne-grav under kjerneverøysen.

Arbeidet med restaureringen er under planlegging, og graven vil etter alt å dømme være restaurert våren 1968.

Karl Vibe-Müller
Karl Vibe-Müller.

Haug diam.16 m.

Gran gård, gnr.87. br.n.1 Efteløt, Kongsberg (Sandsvær.)

GRAVHAUG IN/ KJERNERØYS OG FOLKJEDE

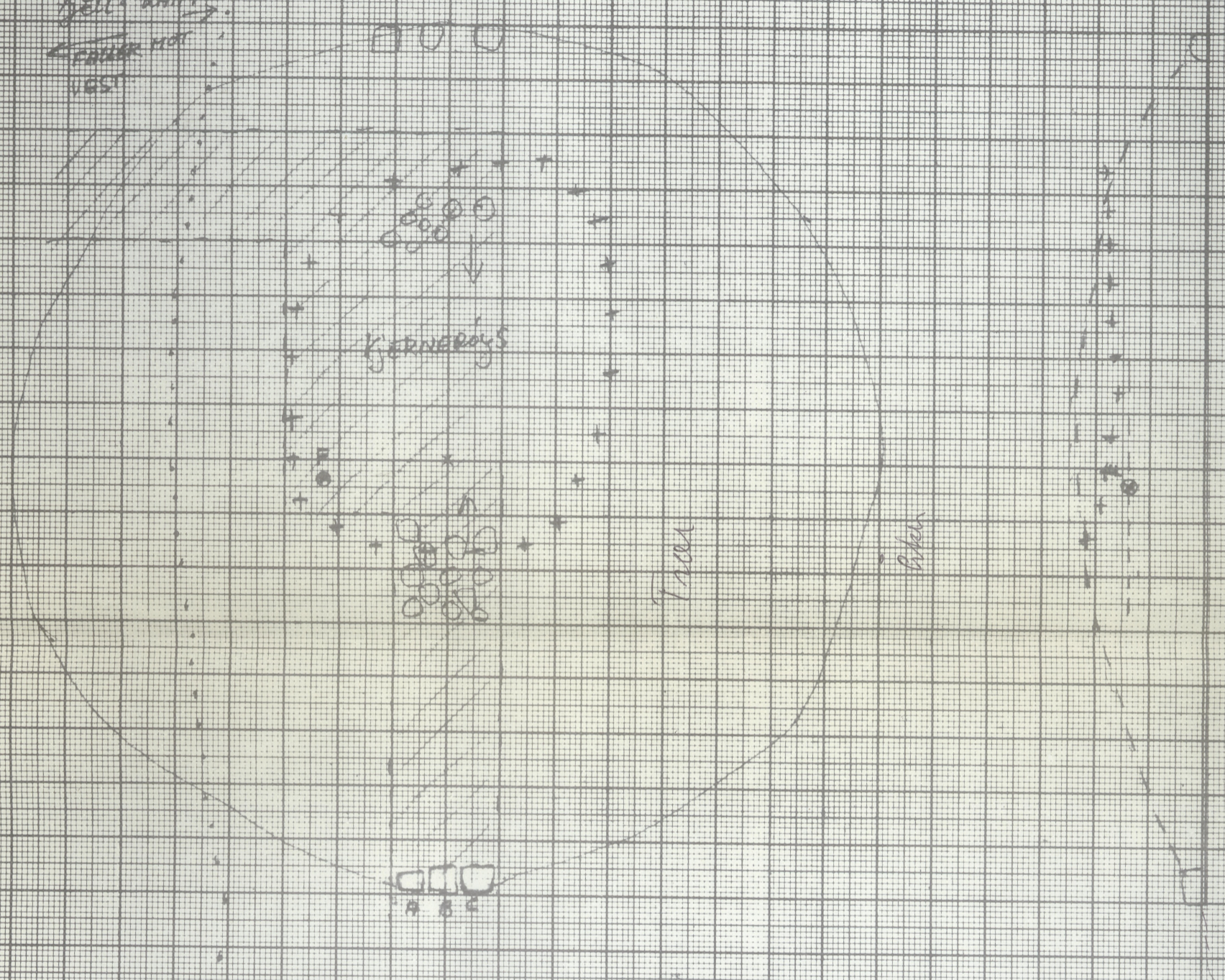
GRAN SJØ

Jan 87
Jan 7

BTFOLOT Søgn
KONGSBERG By
(HOLSTANGSØK 1967)

KONGSBERG BY

FJELLKANT
KANTEN
VST

0 1 2 3 4 5 m

- ////// BTGRAVD OMRÅDE
- +++ KRATER OMRÅDETS
- FJELLKANT AVGRENSNING
VST ØST
- ANTATT SPRINNELOK I
HØJDE GRAVHAUG

1: Detalj fotkjede, nord

2: Detalj fotkjede, nord

3: Detalj fotkjede, nord

4: Detalj fotkjede, nord

5: Detalj fotkjede, syd

6: Detalj fotkjede, syd

7: Bygdeborg i åsen, sett fra gravhaug.

8: Gravhaug, låven Gran gård i bakgrunn.

9: Detalj fotkjede, syd.

31.8.67

Herr Jan Blix
Komnes p.o.
Hvittingfoss

Restaureing av gravhaug på Gran gård, med opgraving og klar
gjering av fotkjede.

I forbindelse med dette arbeid som det var truffet avtale med Dem om å utføre etter akkord er det mulig vi må forendre avtalen etter at det er kommet endel opplysninger.

Under avslutningen av arbeidet kom gårdbruker Gran med den opplysning at om vi grov frem fotkjeden rundt gravhaugen ville vi kutte av røttene til de bjerketrær som idag står på haugen. Det ville da føre til at disse døde og den svikelse haugen da ville få ville ikke bli så pen. Herr Gran ville også gjerne spare trærne. Marken omkring og under graven er nokså skrin og det er meget fjell og det er etter all sandsynlighet at Herr Gran har rett.

Dersom vi vil ha fotkjeden frem er det mulig at vi må nøie oss med bare å skrape jorden væk fra steinenes overkant, et arbeid som bare kan gjøres for hånd. Gjenkastingen blir selvsagt et isolert spørsmål og kan gjøres uten videre. Det er etter dette klart at akkorden ikke kan oprettholdes og vi må finne frem til en annen ordning.

Med vennlig hilsen

Karl Vibe Muller.

Skolem 4/september 1967.

87/11

Kjære Vibe-Müller/.

Takk for brev/.

Når det gjelder gjenfylling av gravhaugen på Gran og oppussing av heile gravområdet, så er det min personlige mening, at du helst bør komme til en ordning med Blix. Skulle Granfamilien få inntrykk av at vi tre trenger oss inn, er jeg redd for der ville oppstå visse ubehageligheter, og det er vi ikke interessert i.

Når vi har påtatt oss å arbeide med haugen ^{uten} godtgjørelse, er det fordi vi er levende interessert i disse ting.

Blix må jo i fl-- tilfelle forplikte seg til å gjøre haugen så fint istand, at det kan bli et så vakkert bilde i landskapet, som haugen er verdig, som fortidsminne. Arbeidet bør da godkjennes av sakkyndige.

Håper vi snart får flere bilder.

Med vennlig hilsen,

Olav Støpper Skolem.

Passebekk.

P.S.

Andelsring av fattigeden kan vel kanskje innskrives til et felt mot gården, hva mener du om det?

K.S.